

PREZES RADY MINISTRÓW

Krzyżowa, 12 listopada 2019 r.

Szanowni Państwo,

30 lat temu Tadeusz Mazowiecki, stojący na czele rządu wyzwalającej się z komunistycznej dyktatury Polski i Helmut Kohl, przyszły kanclerz zjednoczonych Niemiec przekazali sobie tu, w Krzyżowej podczas nabożeństwa, które przeszło do historii pod nazwą „Msza Pojednania”, znak pokoju. Spośród symbolicznych gestów ważnych dla budowy dobrych, partnerskich relacji polsko-niemieckich, był on – obok listu biskupów polskich do niemieckich z 1965 roku – jednym z najbardziej wymownych. Jego znaczenie jest szczególnie istotne w bieżącym roku, w którym obchodzimy 80. rocznicę agresji nazistowskich Niemiec na Polskę, która zapoczątkowała II wojnę światową. Msza pojednania przypomina także o głębokim zakorzenieniu w tradycji chrześcijańskiej obu naszych krajów, której wyrazem jest dążenie do trwałego pojednania między narodami sprawców i ofiar.

W kolejnych miesiącach i latach po „Mszy Pojednania”, wspólnie – Polacy oraz Niemcy – potrafiliśmy wykorzystać sprzyjającą koniunkturę polityczną do umacniania naszych relacji, tak w wymiarze dwustronnym jak i europejskim. Poprzez podpisanie traktatu granicznego w 1990 roku potwierdzony został przebieg polsko-niemieckiej granicy, podpisany zaś w kolejnym roku „*Traktat o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy*”, zwieńczył proces budowania prawno-politycznych podstaw naszych stosunków w nowych realiach geopolitycznych. W kolejnych latach stworzona została instytucjonalna infrastruktura do rozwijania bilateralnych relacji nie tylko w sferze politycznej ale także społecznej, kulturowej czy gospodarczej. Szczególne miejsce na mapie tworzonych wówczas powiązań i instytucji przypada bez wątpienia powstałej w 1990 roku i działającej w tym miejscu Fundacji „Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego”.

Obecnie Polska i Niemcy prowadzą niezwykle intensywny dialog polityczny, pogłębiają współpracę gospodarczą, kulturalną i naukową, rozwijają wymianę młodzieży i kontakty samorządowe. Jako aktywni członkowie Unii Europejskiej i NATO angażujemy się wspólnie w umacnianie wspólnoty transatlantyckiej. Intensywność wzajemnych kontaktów politycznych w ostatnich latach znajduje swój wyraz w częstotliwości spotkań na najwyższym szczeblu zarówno moich z Panią Kanclerz Angelą Merkel, ale także na poziomie prezydentów i ministrów spraw zagranicznych. Imponująco przedstawiają się także nasze relacje gospodarcze – wartość wzajemnych obrotów przekroczyła w ubiegłym roku 110 mld euro. Dziś trudno sobie wyobrazić dyskusję na temat przyszłości integracji europejskiej bez uwzględnienia głosu i perspektywy obu naszych krajów. Jednocześnie w dialogu i współpracy nie unikamy szczerego podnoszenia spraw trudnych.

Nie mogąc osobiście uczestniczyć w dzisiejszych szczególnych uroczystościach, chciałbym podziękować Fundacji „Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego” oraz Jej Pracownikom za istotny wkład w budowę zaufania i zrozumienia między Polakami i Niemcami, a tym samym za przyczynianie się do promocji pokoju i pojednania w Europie. Wraz z Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej, Polsko-Niemiecką Wymianą Młodzieży i Polsko-Niemiecką Fundacją na Rzecz Nauki, Fundacja „Krzyżowa” należy do grona kluczowych animatorów rozwoju polsko-niemieckich stosunków kulturowych i społecznych. Należy przy tym podkreślić, że Fundacja nie tylko wpisała się na stałe w architekturę naszych dobrosąsiedzkich relacji, ale także konsekwentnie poszerza obszar swej działalności.

Dobrym przykładem ilustrującym podejmowanie przez Fundację nowych wyzwań jest zapoczątkowane w 2018 roku we współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych RP i Ambasadą Niemiec w Warszawie seminarium „Pamięć, zrozumienie, przyszłość”, w ramach którego uczestnicy z Polski, Niemiec i krajów Bałkanów Zachodnich poszerzają swoją wiedzę nt. historii Europy, relacji polsko-niemieckich i procesu pojednania między naszymi narodami. Dwie pierwsze edycje tego projektu były tak udane, że jego kontynuacja powinna się przełożyć na powstanie kolejnej rozpoznawalnej „marki” Fundacji.

Zapoczątkowane w następstwie pokojowej rewolucji Solidarności przemiany, które 30 lat temu doprowadziły do upadku Muru Berlińskiego i obalenia „żelaznej

kurtyny”, pozwalają nam, Polakom, cieszyć się dziś wolnością i dobrobytem, o których marzyły pokolenia naszych przodków. Nic nie jest jednak dane raz na zawsze. Pamiętając o tragicznych doświadczeniach najnowszej historii, zobowiązani jesteśmy uczynić wszystko co możliwe, by nigdy się one już nie powtórzyły. Kluczem do tego jest trwałe pojednanie i partnerski sojusz między Polską i Niemcami, na rzecz których działamy w duchu prawdy i sprawiedliwości. Nie zapominając o wciąż istniejących tematach otwartych, także w odniesieniu do kwestii historycznych, liczymy na ich rozwiązanie w duchu kompromisu i wzajemnego zrozumienia.

Wszystkim uczestnikom dzisiejszej uroczystości pragnę złożyć najserdeczniejsze życzenia udanych obchodów.

M. Morawiecki